

RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 1268636
 afdelingsnaam: Leefomgeving
 steller: Erik Leus
 telefoonnummer: 035 629 2602
 onderwerp: Sport- en Beweegnota Hilversum 2024 - 2030

Voorstel

1. De Sport- en Beweegnota Hilversum 2024 - 2030; 'Hilversummers een leven lang actief en vitaal' vast te stellen.

Planning

Titel	Toelichting	Beeldvorming	Oordeelsvorming	Besluitvorming
Plan van Aanpak Sport- en beweegnota Hilversum	Plan inclusief schets met relevante ontwikkelingen, participatie-traject, centrale vraagstelling en doel van de sport- en beweegnota. Vastgesteld tijdens PHO Sport op 22 maart '23	Januari - Maart '23		
Netwerk-bijeenkomst professionals	Uitvoerende professionals vanuit de sport, welzijn en gezondheid zijn drie vragen gesteld die helpen de hoofdvraag " <i>Hoe kan in Hilversum worden ingezet op sport en bewegen voor het grootste maatschappelijke effect?</i> " te beantwoorden.	22 februari '23		
Verenigings-monitor	Vragenlijst over de stand van zaken bij de Hilversumse Sportverenigingen. Respons 61%	Maart - juni '23		
Sportontmoeting Hilversum	Onder leiding van een externe organisatie een brede participatie met vertegenwoordiging uit sport, onderwijs, welzijn, kinderopvang, professionals, inwoners en raadsleden.	13 april '23		
1 ^e BVS Sport- en Beweegnota	Beeldvormende Sessie (BVS) over sport, bewegen, de ontwikkelingen op dit gebied en de Hilversumse situatie. Aanwezigen gevraagd naar de belangrijkste onderwerpen voor de nieuwe Sport- en Beweegnota.	10 mei '23		
Interviews werkveld en beleidsterreinen	Participatie doormiddel van interviews binnen o.a. sociaal domein, onderwijs en ruimtelijke ordening. Interviews gehouden onder beleidsadviseurs en managementfuncties in het werkveld.	Juni - Augustus '23		

Klankbord sportoverleg	Bespreking van de nieuwe Sport- en Beweegnota specifiek voor sportverenigingen tijdens het Sportoverleg.	11 maart '24		
Sport- en Beweegnota Hilversum	De nieuwe Sport- en Beweegnota is een uitwerking gebaseerd het Plan van Aanpak, centrale vraagstelling en speelt in op de Hilversumse situatie, trends en ontwikkelingen en de opgehaalde informatie tijdens het participatietraject.	2 ^e Beeldvormende sessie 10 april '24	Commissie Zorg, Welzijn en Samenleving 17 april '24	Gemeenteraad 15 mei '24

Samenvatting

Voor Hilversum is sport en bewegen (hierna ook aangeduid als “sport”) van essentieel belang. Wekelijks zijn vele Hilversummers in beweging. Dit doen ze op eigen gelegenheid, bij de sportschool of bij één van onze vele mooie sportverenigingen. Sport en bewegen geeft plezier. Ook vergroot sport de gemeenschapszin, leidt het tot nieuwe sociale contacten en versterkt het bestaande banden. Sporten helpt vaardigheden ontwikkelen zoals samenwerken en doorzettingsvermogen. De sociaal-economische gezondheidsverschillen worden steeds groter. Voldoende bewegen heeft een positief effect op het tegengaan en voorkomen van gezondheidsproblemen. Met de beweegrichtlijn benadrukt de gezondheidsraad het belang van een combinatie van voldoende bewegen en sporten. In het coalitieakkoord ‘Hilversum koesteren 2022-2026’ ([link](#)) wil het college hierop inspelen met nieuw beleid ‘met concrete maatregelen om onze bewoners te stimuleren te sporten en te bewegen’.

Door alle positieve eigenschappen van sport en bewegen is onze Hilversumse missie:

“Hilversummers een leven lang actief en vitaal”

in 2022 voldeed in totaal 50,6% van de Hilversummers aan de beweegrichtlijnen. Ondanks een positief verschil ten opzichte van het landelijke gemiddelde is het gat met de gewenste 75% in 2040 groot. Voor deze sport- en beweegnota tot en met 2030 is daarom de volgende doelstelling geformuleerd: In 2030 voldoet 60% van de Hilversummers aan de beweegrichtlijn. Het realiseren van deze doelstelling is gezien de mogelijkheden en de landelijke trend een behoorlijke uitdaging.

Participatie

De Sport- en Beweegnota Hilversum is het resultaat van een zorgvuldig traject waarin de gemeenteraad, in- en externe stakeholders, sportaanbieders en Hilversummers, nauw en vroegtijdig zijn betrokken. Met dit participatietraject geeft het college invulling aan het Coalitieakkoord waar het betrekken van de raad bij beleidsvorming wordt benadrukt.

Herkenbaar sportbeleid

Sport en bewegen wordt steeds belangrijker gevonden in een gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven. Het coalitieakkoord ‘Hilversum koesteren 2022-2026’ zegt hierover: “Sport, bewegen en welzijn liggen in elkaars verlengde en willen we meer met elkaar verbinden”. Het landelijk Sportakkoord II ‘Sport versterkt’ wil vanuit een samenwerking binnen de hele sector de sport toekomstbestendig maken. Daarom wordt gewerkt aan een stevig fundament en een groter bereik om meer mensen aan te spreken en uitnodigen te gaan sporten. Door te werken aan meer betekenis van sport willen we de waarde voor de maatschappij verder vergroten. Het Sportakkoord valt, evenals de Brede Regeling Combinatiefuncties, onder het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) dat als doel heeft de gezondheid van iedereen te verbeteren. Vijf thema’s uit het Sportakkoord II staan centraal in het Hilversumse sport- en beweegbeleid. Hiermee leggen we verbinding met de landelijke aanpak en plaatsen deze nadrukkelijk in een Hilversumse context. Deze thema’s zijn:

- I. Inclusie en diversiteit
- II. Sociaal veilige sport

- III. Vitale sportaanbieders
- IV. Vaardig in bewegen
- V. Ruimte voor sport en bewegen

De scope van de beleidsnota 2024 - 2030 is een bewuste keuze die voortkomt uit de wens om te sturen op continuïteit van beleid. Naast een inhoudelijke verbinding wordt met deze looptijd ook de procesmatige verbinding met de relevante beleidsterreinen van jeugd en WMO gelegd.

Inleiding

In Hilversum is de afgelopen jaren op sport ingezet vanuit de Nota Sport en Bewegen Hilversum 2016-2020, het lokaal Sportakkoord Hilversum 2020-2022 en het Preventieakkoord Hilversum 2021-2023. Door het veelvoud aan ontwikkelingen en de vraag vanuit het college en de gemeenteraad, benoemd in het coalitieakkoord en de motie M22-94 "Sportbeleid eerder over de finish" ([link](#)), is het tijd voor deze nieuwe sport- en beweegnota.

Vanuit deze integrale brede opdracht is deze nota dan ook ingestoken; door sport te verbinden met bewegen. Daarbij maken we onderscheid tussen 'sport als doel' en 'sport als middel':

1. Sport als doel; sporten zo breed mogelijk toegankelijk te maken voor iedereen in verenigingsverband of daar buiten of als toeschouwer.
2. Sport als middel; het benutten van de maatschappelijke waarde van sport en bewegen.

Buurtsportcoaches in alle wijken en gericht op specifieke doelgroepen

De buurtsportcoaches hebben een duidelijke meerwaarde. We zijn tevreden over de manier waarop ze in Hilversum aan het werk zijn. Deelnemers ervaren meer plezier in sporten en zien de toegevoegde waarde door meer samen in de buitenlucht te ondernemen. De inzet van de buurtsportcoaches is opgenomen in de factsheets (bijlage). Met hun verschillende activiteiten bereiken ze een grote verscheidenheid aan doelgroepen. Daarnaast ondersteunen de buurtsportcoaches bij het ontwikkelen van nieuw aanbod. Tot slot helpen ze het sport- en beweegaanbod kenbaar te maken onder alle Hilversummers en bij het vinden van een geschikte activiteit of aanbieder. We willen zorgen dat de inzet van buurtsportcoaches een zo groot mogelijke impact heeft. Daarom maken we verbinding met andere beleidsterreinen zoals jeugd, gezondheid en eenzaamheid.

Zestien focuspunten vormen de rode draad van het sport- en beweegbeleid 2024-2030

De sport- en beweegnota stelt de kaders waar we de komende jaren in Hilversum mee aan de slag gaan. Op het gebied van de uitvoering leggen we de nadruk op zestien belangrijke onderdelen; focuspunten. Deze focuspunten zijn voor een deel nieuwe onderdelen, accenten en activiteiten. Voor een ander deel is het een voortzetting van het bestaande succesvolle sport- en beweegbeleid.

1. Meer buurtsportcoaches voor alle doelgroepen waarbij we nadrukkelijk de verbinding zoeken met de doelen uit de sociale visie "Wij zijn Hilversum" en GALA.
2. De lancering van een digitaal sport en beweegplatform als de centrale plaats waar al het nieuws, ondersteuningsmogelijkheden, lopende projecten, en het sport- en beweegaanbod makkelijk te vinden is.
3. Het Jeugdfonds Sport en Cultuur en de activeringsregeling zorgen dat iedereen, ongeacht het inkomen, lid kan worden van een sportaanbieder.
4. Organisatie van sportevenementen die stimuleren tot bewegen en het sportklimaat vergroten.
5. Met Verenigingsondersteuning Hilversum blijven we sportverenigingen ondersteunen die een ondersteuningsvraag hebben. Dit doen we vanuit onze succesvolle samenwerking met NOC*NSF.
6. Sporten moet leuk, veilig, eerlijk en zorgeloos zijn. We willen ervoor zorgen dat alle sportverenigingen aandacht hebben voor sociale veiligheid en het pedagogisch klimaat.
7. We vinden het belangrijk dat de mensen die sporten zich in een gezonde sportomgeving kunnen bewegen.
8. Een clubkadercoach werkt aan de professionalisering van de sportvereniging door te zorgen dat trainers meer pedagogisch vaardig worden.

9. Voor het ontwikkelen van aanbod voor nieuwe doelgroepen kunnen sportverenigingen een subsidie aanvragen. Hiermee stimuleren we verenigingen een grotere maatschappelijke en meer ondernemende rol op zich te nemen.
10. Vanuit de inzet van sport als middel zorgen we voor meer samenwerking tussen de verschillende domeinen.
11. Stimuleren van het oprichten van beweegteams op basisscholen en de coördinatie van een netwerk. Voor kinderen met een minder goede motoriek ontwikkelen we aanbod in de vorm van Club Extra.
12. Door een sportkennismakingsprogramma is het mogelijk om op een laagdrempelige manier te ontdekken wat er allemaal in de gemeente Hilversum te doen is en welke sport iemand leuk vindt.
13. Het Sport Investerings Fonds (SIF) heeft een grote meerwaarde voor de Hilversumse sportverenigingen. We blijven het SIF ondersteunen en zetten ons in het SIF te faciliteren zodat verenigingen nieuwe leningen aan kunnen gaan.
14. We sluiten aan bij de Omgevingsvisie, de Mobiliteitsvisie, visie Openbare Ruimte en het Programma Groen om bewegen in de openbare ruimte te faciliteren.
15. In de komende jaren gaan we tien watertappunten realiseren. Hiermee zetten we extra in op een gezonde omgeving.
16. In de toekomst wordt samen met sportverenigingen, onderwijs en andere gebruikers onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de binnensportaccommodaties zo optimaal mogelijk te benutten.

Raakvlakken van de zestien focuspunten met de thema's van de Sport- en Beweegnota

De top zestien heeft raakvlakken met meerdere thema's uit de Sport- en Beweegnota. In onderstaand overzicht staan deze raakvlakken schematisch weergegeven.

		I. Inclusie en diversiteit	II. Sociaal veilige sport	III. Vitale sportaanbieders	IV. Vaardig in bewegen	V. Ruimte voor sport en bewegen
01	Meer buurtsportcoaches	X	X	X	X	
02	Digitaal sport- en beweegplatform	X	X	X	X	X
03	Jeugdfonds Sport en Cultuur	X			X	
04	Organiseren van sportevenementen die stimuleren tot bewegen	X			X	
05	Verenigingsondersteuning Hilversum		X	X		
06	Sociale veiligheid en pedagogisch klimaat	X	X	X	X	
07	Gezonde sportomgeving	X	X			
08	Clubkadercoach		X	X		
09	Maatschappelijke en ondernemende rol vereniging	X		X	X	
10	Samenwerking van verschillende domeinen	X	X		X	X
11	Coördinatie netwerk van beweegteams	X		X	X	
12	Sportkennismakingsprogramma voor doelgroepen	X		X	X	
13	Sport Investerings Fonds Hilversum			X		X
14	Bewegen in de openbare ruimte	X			X	X
15	Watertappunten					X
16	Optimaal benutten van binnensportaccommodaties			X		X

We stimuleren een zo actief en breed mogelijk gebruik van bestaande accommodaties.

Het vergroten van de multifunctionaliteit en meervoudig gebruik van bestaande voorzieningen is een maatschappelijk gewenste ontwikkeling. Kansen en mogelijke toekomstige knelpunten voor de buitensportaccommodaties worden onderzocht. Op locaties waar de capaciteit knelt kijken we met de betrokken partijen naar oplossingen. De uitkomsten zijn niet met de bestaande middelen te realiseren. Er komt op basis van het onderzoek een apart voorstel waarbij vanzelfsprekend aansluiting is met deze sport- en beweegnota.

Monitoring

De resultaten en effecten van de verschillende onderdelen worden zowel kwalitatief als kwantitatief gemonitord. Bij alle nieuwe initiatieven worden resultaatafspraken gemaakt en doelen vastgelegd. Deze afspraken worden gebruikt om inzicht te krijgen in de opbrengsten en om bij te sturen.

Probleemstelling/doel

Het doel van de sport- en beweegnota is om het beleid, en daarmee de kaders, ten aanzien van sport en bewegen langjarig vast te stellen. Hiermee wordt een solide basis gecreëerd om de randvoorwaarden en een programmering vorm te geven en te implementeren om de sport toekomstbestendig te maken en Hilversummers voldoende te laten bewegen en actief en vitaal te laten zijn.

Argumenten

1.1 Er heeft een uitgebreid en zorgvuldig participatie traject plaatsgevonden in de beleidsvorming

Aan de sport- en beweegnota is een uitgebreid participatietraject vooraf gegaan waarin de gemeenteraad, sportverenigingen, maatschappelijke partners (zoals Team Sportservice en Versa Welzijn) en andere partijen zijn meegenomen. Op verschillende momenten en via diverse methodes is hiermee een bijdrage geleverd in de beleidsvorming. Het vroegtijdig betrekken van de gemeenteraad bij beleidsvorming geeft uitvoering aan het Coalitieakkoord waar het betrekken van de raad bij beleidsvorming wordt benadrukt.

1.2 De sport- en beweegnota verbindt landelijke- en lokale uitdagingen en geeft hiervoor een uitwerking

De sport- en beweegnota houdt de thema's van het landelijke Sportakkoord II 'Sport versterkt' aan. Hierdoor worden vanuit één enkel beleidsdocument de uiteindelijke kaders gesteld richting het sport- en beweeglandschap. Deze manier van werken zorgt voor duidelijkheid onder de betrokken partijen en een grotere efficiëntie. Vanuit het participatietraject en door deskresearch is de Hilversumse situatie in kaart gebracht. De speerpunten die invulling geven aan het beleid richten zich op de Hilversumse context.

1.3 Een integrale benadering van sport- en bewegen zorgt voor een groot maatschappelijk rendement

Bij de totstandkoming en vervolgens in de uitvoering van de sport- en beweegnota wordt nadrukkelijk de verbinding en samenwerking gezocht met andere beleidsterreinen. Met een geschat maatschappelijk rendement van 270% zijn de opbrengsten van investeren in sport- en bewegen bijna drie keer hoger dan de kosten. Dit blijkt uit onderzoek van Kenniscentrum Sport en Bewegen ([link](#)). De meetbare effecten zijn onder te verdelen in mentale- en fysieke gezondheid, arbeid, sociale waarde en vrijwilligerswerk.

1.4 De lange looptijd geeft tijd en ruimte om het beleid goed te laten landen in de praktijk en samenleving

Met de langere looptijd geven we de gemeenteraad de mogelijkheid om de kaders vast te stellen tot 2030. Een goede integrale aanpak gebaseerd op deze kaders vraagt om een langdurige samenwerking. De bijbehorende afstemming met o.a. verenigingen, maatschappelijke partners, onderwijs, zorgaanbieders, informele netwerken, ondernemers en inwoners is hierbij van groot belang. Bij alle initiatieven worden resultaatafspraken gemaakt en doelen vastgelegd. Deze afspraken worden gebruikt om inzicht te krijgen in de opbrengsten en om bij te kunnen sturen waar nodig. De thema's waar de sport- en beweegnota invulling aan geeft en de ambities die zijn geformuleerd bieden voldoende ruimte om tussentijds op nieuwe ontwikkelingen in te kunnen spelen.

Kanttekeningen

1.1 Haalbaarheid en effectiviteit is afhankelijk van veel partijen

De sport- en beweegnota vormt een integraal stuk waar voor de uitvoering meerdere beleidsterreinen en partners in betrokken zijn. De doelstelling dat 60% van de Hilversummers in 2030 aan de beweegrichtlijn voldoet is ambitieus. In welke mate de doelstellingen en ambities uit de sport- en beweegnota gerealiseerd worden is daarmee afhankelijk in hoeverre deze samenwerking (duurzaam) tot stand komt.

Om de kans op succes te vergroten heeft een uitgebreide interne- en externe participatie plaatsgevonden. Bij de uitwerking en concretisering van acties uit de sport- en beweegnota betrekken we deze partners en ook de gebruikersgroepen. De betrokkenheid wordt verder vergroot door richting de uitvoering co-creatie toe te passen in de planvorming en gezamenlijk kwalitatieve- en kwantitatieve resultaatafspraken te maken.

Financiën, middelen & capaciteit

De uitvoering van de sport- en beweegnota wordt gedekt uit de bestaande middelen in de sportbegroting.

In de gemeenteraad van 21 juli 2023 is de voorjaarsnota 2023 vastgesteld. Samen met de extra middelen vanuit het Coalitieakkoord Hilversum 2022-2026 'Hilversum koesteren' zijn hiermee vanaf 2024 extra middelen voor Sport beschikbaar. Deze middelen zijn reeds in de begroting verwerkt en vormen samen met de hiervoor reeds aanwezige sportbudgetten de nieuwe sportbegroting.

Deze budgetten bevinden zich onder programma 1. Wonen en leven, taakvelden 5.1 Sportbeleid en activering en 5.2 Sportaccommodaties.

Hilversumse sportbegroting

	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	€ 4.655	€ 4.742	€ 4.636	€ 3.991	€ 3.955
Baten	-€ 1.864	- € 1.861	- € 1.831	- € 1.351	- € 1.351
TOTAAL	€ 2.791	€ 2.881	€ 2.805	€ 2.640	€ 2.604

Totaal sportbeleid en sportaccommodaties x €1.000

Zie voor de nadere uitsplitsing van deze begroting hoofdstuk 6 van de sport- en beweegnota. In de sport- en beweegnota vindt u onder hoofdstuk 6.4 bij de uitwerking van de focuspunten de acties en bijbehorende inschatting van kosten die worden gedekt uit deze middelen.

Uitvoering

Het vaststellen van de Sport- en Beweegnota Hilversum 2024 - 2030 wordt gecommuniceerd via een bericht in de krant en in de nieuwsbrief "Sport in Beweging" van de gemeente Hilversum. Alle sportverenigingen en de deelnemers aan het participatieproces ontvangen een exemplaar van de Sport- en Beweegnota. Direct na de vaststelling van de Sport- en Beweegnota start de implementatie van het beleid.

Vanwege het succes van de buurtsportcoaches streven we naar een volledig gebruik van de Brede-SPUK Brede Regeling Combinatiefuncties vanaf 2026. Hiermee kunnen we nog meer inzet plegen op het in beweging krijgen van verschillende doelgroepen en komen we tegemoet aan de afspraken tussen het rijk en de gemeenten op het gebied van cofinanciering. In de aanloop hier naartoe voeren we een evaluatie uit op de inzet en behaalde resultaten van de buurtsportcoaches. De evaluatie geeft ook duidelijkheid waar we dat moment op in willen zetten en wat we willen bereiken met de inzet van meer buurtsportcoaches.

De conclusies uit het onderzoek op locaties waar de capaciteit van de sportvelden knelt, zoals op sportpark Loosdrecht, wordt in een plan uitgewerkt. Dit wordt in samenwerking met de betreffende sportverenigingen gedaan binnen de kaders die in de Sport- en Beweegnota staan vermeld. Voor de uitvoering van dit plan ontvangt de raad een afzonderlijk voorstel.

Het SIF wordt in 2024 en binnen de door het college op 11 november 2018 opgestelde kaders ([link](#)). Om het SIF faciliteren zodat verenigingen nieuwe leningen aan kunnen gaan is het nodig de gemeentelijke borgstelling te verhogen. Hiervoor wordt een apart voorstel gemaakt.

De participatie heeft veel inzichten opgeleverd over de periode 2016 tot en met 2023. Wij evalueren tijdens de looptijd van de Sport- en Beweegnota Hilversum 2024 - 2030 wat de effecten hiervan zijn voor Hilversum. We onderzoeken we doorlopend hoeveel Hilversummers aan de beweegrichtlijn voldoen.

Burgemeester en wethouders van Hilversum, de gemeentesecretaris,	26 maart 2024 de burgemeester,
---	-----------------------------------

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit
2. Sport- en Beweegnota Hilversum 2024 - 2030; 'Hilversummers een leven lang actief en vitaal'
3. Factsheets buurtsportcoaches Hilversum 2023
4. Factsheet Inzet Buurtsportcoaches Hilversum 2024
5. NOC*NSF KISS rapportage; 'Gemeente Hilversum in 2022'
6. Mulier onderzoek 2022; 'Ruimte voor sport in Hilversum'